

Załącznik
do uchwały Nr XLVII/616/2017
Rady Miejskiej Kalisza
z dnia 28 grudnia 2017 r.

**MIEJSKI
PROGRAM
PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
NA 2018 ROK**

SPIS TREŚCI

I. Wstęp

II. Diagnoza problemów alkoholowych.

1. Rynek napojów alkoholowych.
Podejmowane działania w zakresie ograniczenia dostępności napojów alkoholowych i zmniejszenia rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym.
2. Szkody zdrowotne i społeczne u osób uzależnionych i nadużywających alkoholu.
Podejmowane działania mające na celu zmniejszenie skutków zdrowotnych i społecznych spowodowanych nadużywaniem alkoholu i uzależnieniem od alkoholu. Finansowanie ww. działań.
3. Zaburzenia życia rodzinnego związane z alkoholem, w tym zjawisko przemocy w rodzinie.
Podejmowane działania w zakresie ograniczeń zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych nadużywaniem alkoholu, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Finansowanie ww. działań.
4. Picie alkoholu przez dzieci i młodzież.
Skrót z wyników badań „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną w ocenie uczniów i nauczycieli”: wybrane elementy dot. picia alkoholu przez młodzież.
Podejmowane działania profilaktyczne i edukacyjne. Finansowanie ww. działań.
5. Działania instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
Podejmowane działania wspomagające i wspierające działalność instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych. Finansowanie ww. działań.

III. Zasoby.

IV. Narodowy Program Zdrowia na lata 2016 – 2020. Krajowy program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych – kierunki działań dla jednostek samorządu terytorialnego.

V. Zadania własne Miasta w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2018:

- PROBLEM I – Szkody zdrowotne i społeczne wynikające ze spożywania alkoholu.
PROBLEM II – Zaburzenia życia rodzinnego w związku z alkoholem.
PROBLEM III – Picie alkoholu przez dzieci i młodzież.
PROBLEM IV – Stopień aktywności i współpracy organizacji i instytucji w podejmowaniu działań na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.
PROBLEM V – Naruszanie prawa na rynku alkoholowym.

VI. Zasady finansowania i realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 rok oraz zasady wynagradzania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

I. Wstęp.

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Zadania te są realizowane w postaci programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 r. wynika ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 – 2025. Uwzględnia on również cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020.

Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020.

Celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia jest wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznej w zdrowiu.

Wykaz zadań służących realizacji celu operacyjnego: profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi jest określony w krajowym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych stanowiącym część Narodowego Programu Zdrowia.

Cele i zadania określone w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 r. są spójne z Narodowym Programem Zdrowia i będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami.

II. Diagnoza problemów alkoholowych.

1. Rynek napojów alkoholowych.

Podjęte działania w zakresie ograniczenia dostępności napojów alkoholowych i zmniejszenia rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym:

1/Uchwałą Nr XL/535/2013 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 31.10.2013 r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży oraz zasad usytuowania na terenie Miasta Kalisza miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych (z późn. zm.) ustalony został łączny limit 315 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 225 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) i 90 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne).

tab. ilość zezwoleń wydanych na sprzedaż napojów alkoholowych.

	Ilość wydanych zezwoleń ogółem	Ilość wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkohol. przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	Ilość wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkohol. przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży
I połowa 2017	143	75	68
2016	209	87	122
2015	340	196	144
2014	284	188	96

Z trwającego procesu legislacyjnego dotyczącego nowelizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, która ma wejść w życie z początkiem 2018 r. wynika, że zmiany w ustawie będą dotyczyły między innymi limitów zezwoleń, spożywania alkoholu w miejscach publicznych, a co za tym idzie konieczne będzie w przewidzianym w ustawie terminie dostosować obecne zapisy prawa miejscowego do wymogów znowelizowanej ustawy.

2/ Wygaśnięcia zezwoleń z tytułu niedokonania opłaty w ustawowym terminie lub niezłożenia oświadczenia oraz cofnięcia zezwoleń w związku z naruszeniem art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dot. sprzedaży alkoholu niepełnoletnim.

tab. cofnięcie zezwoleń z tytułu nieprzestrzegania warunków sprzedaży w związku z naruszeniem art. 15 ustawy dot. sprzedaży alkoholu niepełnoletnim oraz wygaszenie zezwoleń z powodu nieterminowej opłaty za korzystanie z zezwoleń.

	I poł. 2017	2016	2015	2014
Ilość decyzji w sprawie cofnięcia zezwolenia	-	1	3 1 w toku	4
Ilość decyzji wygaszających zezwolenia – nieterminowa opłata	2	5	18	7

3/ Kontrola placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych i działania profilaktyczno – edukacyjne skierowane do sprzedawców.

W związku z nowelizacją ustawy o swobodzie działalności gospodarczej między innymi w zakresie przeprowadzania kontroli podmiotów gospodarczych Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziła w 2017 r. 3 kontrole (na wniosek mieszkańców) podmiotów posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

W 2017 roku Komisja przeprowadziła 3 kampanie profilaktyczno – edukacyjne skierowane do sprzedawców napojów alkoholowych. Materiały profilaktyczno–edukacyjne trafiły do 147 punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.

tab. kontrole podmiotów posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz działania profilaktyczno - edukacyjne

	I poł. 2017	2016	2015	2014
Ilość kontroli	3 – na wniosek mieszkańców	22	25	46
Akcje profilaktyczne i	- „Wakacje bez alkoholu” - - „Odpowiedzialny sprzedawca”	- „Zdrowy Kalisz” - Kaliskie Dni Trzeźwości - akcja profilaktyczno -	- „Akcja Trzeźwość” - „Czy wiesz komu sprzedajesz alkohol ?”	- „Kaliskie Dni Trzeźwości”

profilaktyczno - edukacyjne	- „Akcja Trzeźwość” na kaliskich drogach - ogólnopolska kampania społeczna adresowana do sprzedawców „Liczy się wiek, nie wygląd”.	edukacyjna dla sprzedawców (z policją) - „Akcja Trzeźwość” na kaliskich drogach - akcja profilaktyczno - edukacyjna dla sprzedawców „Alkohol - nie dla małych”	- „Zdrowy Kalisz” - „Kaliskie Dni Trzeźwości”	
--------------------------------	---	--	--	--

4/ Straż Miejska – działania interwencyjne dotyczące przestrzegania prawa w zakresie spożywania alkoholu w miejscach publicznych oraz zakłócania porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe.

tab. działania interwencyjne dotyczące przestrzegania prawa w zakresie spożywania alkoholu w miejscach publicznych oraz zakłócania porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe.

	I poł. 2017	2016
Zgłoszenia związane ze spożywaniem alkoholu w miejscach publicznych	134 – spożywanie alkoholu w miejscu publicznym 61 – zakłócanie porządku publicznego w miejscach publicznych	180 – spożywanie alkoholu w miejscu publicznym 186 – zakłócanie porządku publicznego w miejscach publicznych
Doprowadzenia osób nietrzeźwych	23 – PDOZ 17 – pogotowie 12 – miejsce zamieszkania	18 – PDOZ 19 – pogotowie 15 – miejsce zamieszkania
Ukaranie osób spożywających alkohol w miejscach publicznych	95 – mandatów 138 – pouczeń 1 – wniosek do sądu o ukaranie	250 – mandatów 314 – pouczeń 8 – wniosków do sądu o ukaranie

W 2016 r. Straż Miejska przyjęła na numer alarmowy 366 zgłoszeń związanych ze spożywaniem alkoholu: 180 dotyczyło spożywania alkoholu w miejscu publicznym, a 186 zakłócania porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe. Ponadto 18 osób doprowadzono do wytrzeźwienia na PDOZ, 19 przekazano pogotowiu, a 15 doprowadzono do miejsca zamieszkania. W stosunku do 250 osób spożywających alkohol w miejscach publicznych nałożono mandaty, udzielono 314 pouczeń, a w stosunku do 8 osób skierowano wnioski o ukaranie do Sadu Rejonowego.

5/ Dochody z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń.

Dochody Miasta z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w ostatnich latach kształtowały się następująco:

2017 (30 listopada)	2016	2015	2014
2.292.692,90	2.261.307,29	2.274.525,36	2 169 184,48

Środki z ww. tytułu mogą być wydatkowane jedynie na realizację zadań zawartych w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz w Miejskim Programie Przeciwdziałania Narkomanii i nie mogą być przeznaczone na inny cel.

2. Szkody zdrowotne i społeczne u osób uzależnionych i nadużywających alkoholu.

Liczbę osób uzależnionych w Polsce można oszacować na ok. 600 tys., a osób pijących alkohol szkodliwie na ok. 2,5 mln (Raport z badań „Epidemiologia zaburzeń psychiatrycznych i dostęp do psychiatrycznej opieki zdrowotnej” Warszawa IPiN 2012 r.).

Alkohol jest substancją toksyczną – psychoaktywną i powoduje szkody zdrowotne, społeczne i ekonomiczne dla jednostek i społeczeństwa.

Podejmowane działania mające na celu zmniejszenie szkód zdrowotnych i społecznych spowodowanych nadużywaniem alkoholu i uzależnieniem od alkoholu:

1/ Leczenie osób uzależnionych.

Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia indywidualna i grupowa. W Kaliszu funkcjonują dwa miejsca, w których taką pomoc może uzyskać osoba uzależniona (w ramach kontraktu z NFZ): NZOZ Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia przy ul. Lipowej 5, która realizuje 32-tygodniowy program finansowany przez NFZ oraz MULTIMED – przychodnia specjalistyczna przy ul. Majkowskiej 13A w Kaliszu, która realizuje program terapeutyczny dla osób uzależnionych w formie oddziału dziennego, terapii indywidualnej i grupowej (brak danych dot. liczby pacjentów).

tab. liczba osób uzależnionych od alkoholu, które zgłosiły się na leczenie do NZOZ ul. Lipowa 5

	I połowa 2017	2016	2015	2014
NZOZ Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia	529 +14 hazardzistów	794 +22 hazardzistów	1205	1158

2/ Wsparcie i pomoc w utrzymaniu abstynencji – funkcjonowanie klubów abstynenckich i ruchu samopomocowego AA.

Bardzo ważnym ogniwem wspierającym osoby uzależnione w utrzymaniu abstynencji są stowarzyszenia abstynenckie. Stowarzyszenia te prowadzą w Kaliszu dwa kluby abstynenckie i jedną świetlicę abstynencką, w których realizowane są programy rehabilitacyjne i zapobiegające wykluczeniu społecznemu osób uzależnionych i ich rodzin: aktywizacja społeczna, wsparcie w utrzymaniu abstynencji, pomoc w rozwiązywaniu różnorodnych problemów, motywowanie do leczenia odwykowego.

W Kaliszu działa ponadto 13 grup samopomocowych, w spotkaniach których mogą uczestniczyć osoby uzależnione: 10 grup AA (Anonimowi Alkoholicy); 2 grupy NA (Anonimowi Narkomani) i 1 grupa AH (Anonimowi Hazardziści). Są one uzupełnieniem terapii odwykowej, oferując wsparcie w utrzymaniu abstynencji. Grupy te są wspólnotą trzeźwością. Ich spotkania odbywają się w pomieszczeniach stowarzyszeń abstynenckich i w kościołach. Udział w grupach samopomocowych jest anonimowy. Ze względu na zasady ideowe oraz przepisy prawa grupy te nie mogą korzystać z zewnętrznego dofinansowania swojej działalności.

3/Organizacja obozów terapeutycznych dla osób uzależnionych i ich rodzin.

W ramach zwiększenia oferty działań zmierzających do zapobiegania wykluczeniu społecznemu osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, redukcji szkód oraz zwiększenia dostępności do istniejących form wsparcia (NPZ), grupa 120 osób uzależnionych i współuzależnionych ma możliwość uczestniczenia w terapii realizowanej podczas obozów terapeutycznych. Głównymi celami zajęć terapeutycznych realizowanych podczas obozów jest odbudowa więzi rodzinnych, które zostały zerwane z powodu uzależnienia jednego z członków rodziny, nabywanie umiejętności spędzania czasu wolnego bez alkoholu, poprawa komunikacji w rodzinie oraz rozwiązywanie problemów małżeńskich w procesie trzeźwienia. Organizatorzy obozów są wyłaniany corocznie w drodze otwartego konkursu ofert.

4/ Warsztaty i grupy terapeutyczne uzupełniające podstawowy program terapeutyczny finansowany przez NFZ.

W roku 2017 wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu programy finansowane przez NFZ zostały uzupełnione o: program „After Care” dla osób uzależnionych, grupę „Praca na krokach AA”, warsztat „Zapobieganie nawrotom picia” oraz grupę interwencyjno-edukacyjną dla sprawców przemocy z problemem alkoholowym. W każdej z grup czy warsztatów, w jednym spotkaniu uczestniczyło średnio 8-15 osób uzależnionych. Działania te mają na celu zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych poprzez możliwość uczestniczenia w pogłębionej terapii, która nie jest finansowana przez NFZ.

5/ Działania rehabilitacyjne i zapobiegające wykluczeniu społecznemu osób bezdomnych z problemem alkoholowym wraz z udzieleniem schronienia.

W Kaliszu w 2017 r. podobnie jak w roku 2016 funkcjonują cztery miejsca, gdzie osoby bezdomne z problemem alkoholowym mogą uzyskać pomoc w postaci schronienia, posiłku, odzieży oraz pomoc terapeutyczną:

- Schronisko dla bezdomnych mężczyzn im. św. Brata Alberta ul. Warszawska 93A,
- Noclegownia dla bezdomnych mężczyzn: Polski Czerwony Krzyż, ul. Dobrzecka 2,
- Ogrzewalnia dla kobiet i mężczyzn: Polski Czerwony Krzyż, ul. Dobrzecka 2,
- Schronisko dla bezdomnych mężczyzn: Caritas Diecezji Kaliskiej, ul. Stawiszyńska 20; siedziba schroniska – Ostrów Wlkp. a od października 2017 - Domaniew (transport do schroniska zapewnia Caritas).

Wszystkie osoby przebywające w schroniskach czy noclegowni są objęte programem rehabilitacyjnym i reedukacyjnym, który ma na celu zmotywowanie ich do podjęcia leczenia odwykowego, przywrócenie danej osobie zdolności do samodzielnego życia społecznego i funkcjonowania w rolach społecznych.

6/ Działania interwencyjne wobec osób bezdomnych.

Od marca 2016 r. w Kaliszu przy ul. Stawiszyńskiej 20 działa Punkt Interwencyjny dla osób bezdomnych z problemem alkoholowym (kobiet i mężczyzn) prowadzony przez Caritas Diecezji Kaliskiej. Punkt jest czynny całą dobę, dyżuruje w nim między innymi lekarz i ratownik medyczny. Każda osoba, która się zgłosi ma możliwość kąpieli, wymiany odzieży, dostanie ciepły posiłek. Dodatkowo we współpracy z terapeutą z punktu konsultacyjnego dla osób doświadczających przemocy w rodzinie i osób uzależnionych od alkoholu ustalany jest dalszy plan pomocy dla osób bezdomnych, które się zgłoszą. Przeprowadzona jest wstępna diagnoza stanu zdrowia bezdomnego, rozmowa motywująca do leczenia odwykowego i ewentualne skierowanie bezdomnego do schroniska, noclegowni lub innego miejsca, w którym uzyska stosowną pomoc. W 2016 r. do punktu zgłosiły się 32 osoby, a do połowy 2017 r. 19 osób.

W 2017 Kaliszu działała przy Caritas Diecezji Kaliskiej grupa street-workerów. Do połowy 2016 r. podobna grupa funkcjonowała przy Fundacji „Bread of Life”. Street-workerzy podejmują działania interwencyjne wobec osób bezdomnych i uzależnionych przebywających na ulicach, dworcach i w innych miejscach publicznych. W wyniku podejmowanych interwencji osoby te trafiają do szpitali, schronisk i noclegowni.

tab. ilość interwencji street-workerów wobec osób bezdomnych

	I połowa 2017	2016	2015	2014
Caritas Diecezji Kaliskiej	16	25	85	80
Fundacja Bread of Life	-	-	57	74

Działania interwencyjne wobec osób bezdomnych podejmuje również Straż Miejska. Strażnicy patrolują miejsca, w których najczęściej przebywają osoby bezdomne (pustostany, parki, piwnice) a spotkane tam osoby kierują do miejsc, gdzie mogą one uzyskać pomoc.

7/ Zapobieganie wykluczeniu społecznemu.

Ofertę pomocy i wsparcia dla osób z problemem alkoholowym na terenie naszego miasta uzupełniają działania podejmowane w Klubie Integracji Społecznej. W ramach KIS realizowane są konsultacje indywidualne oraz grupa wsparcia dla osób z problemem alkoholowym (motywowanie do leczenia, wsparcie w utrzymaniu abstynencji) oraz działania zmierzające do aktywizacji zawodowej i społecznej tych osób.

tab. ilość osób z problemem alkoholowym, które skorzystały z pomocy w KIS

I połowa 2017	2016	2015	2014
137	285	241	200

8/ Motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego.

W ramach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa Zespół ds. motywowania do leczenia odwykowego. Zespół rozpoczyna rozpatrywanie sprawy dot. osoby mającej problem alkoholowy na podstawie złożonego do Komisji wniosku. Wniosek taki może złożyć każda osoba, której nie jest obojętny los pijącego lub instytucja (pomoc społeczna, policja, zakład pracy).

tab. ilość osób z problemem alkoholowym, w stosunku do których MKRPA podjęła czynności mające na celu zmotywowanie ich do leczenia odwykowego

2017	2016	2015	2014
9	18	13	24

9/ Zobowiązanie do leczenia odwykowego.

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi poddanie się leczeniu odwykowemu jest dobrowolne. Wyjątki od tej zasady określa ustawa tj. na leczenie odwykowe można skierować osobę, która w związku z nadużywaniem alkoholu powoduje rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchyla się od pracy albo systematycznie zakłóca spokój lub porządek publiczny. O zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego orzeka sąd rejonowy, który wszczyna postępowanie na wniosek gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych lub prokuratury.

tab. ilość osób w sprawie których Prokuratura Rejonowa w Kaliszu wystąpiła do sądu z wnioskiem o skierowanie ich na przymusowe leczenie odwykowe

do XI 2017	2016	2015	2014
52	38	46	70

10/ Finansowanie ww. działań.

tab. wydatkowanie środków na realizację ww. działań

2017	2016	2015	2014
601.980 zł	607.050 zł	610.691 zł	612.732 zł

3. Zaburzenia życia rodzinnego związane z alkoholem, w tym zjawisko przemocy w rodzinie.

Picie alkoholu przez jednego członka rodziny destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodzinnego. Dotyczy to zarówno dorosłych członków rodziny jak i dzieci. Obie te grupy wymagają profesjonalnej pomocy terapeutycznej. Należy również pamiętać, że członkowie rodzin z problemem alkoholowym są grupą, która jest szczególnie narażona na doznawanie przemocy ze strony najbliższych.

Podjęwane działania w zakresie ograniczeń zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych nadużywaniem alkoholu, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

1/ Realizacja terapii indywidualnej i grupowej dla osób współuzależnionych.

Rodziny osób uzależnionych i pijących szkodliwie mogą uzyskać pomoc terapeutyczną w NZOZ Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Kaliszu ul. Lipowa 5 i w NZOZ MULTIMED ul. Majkowska 13 w ramach kontraktów z NFZ (nie udostępnia danych dot. ilości przyjęć).

tab. ilość osób współuzależnionych, którym udzielono pomocy w NZOZ Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Kaliszu ul. Lipowa 5

	I połowa 2017	2016	2015	2014
NZOZ Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia	202	291	276	311

2/ Warsztaty i grupy terapeutyczne uzupełniające podstawowy program terapeutyczny finansowany przez NFZ.

Podstawowy program terapeutyczny realizowany przez NZOZ w 2017 r. został uzupełniony o działania terapeutyczne finansowane z Budżetu Miasta: dwie grupy terapeutyczne DDA – dla dorosłych dzieci alkoholików i warsztaty z asertywności dla osób współuzależnionych.

Działania te mają na celu zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób współuzależnionych poprzez możliwość uczestniczenia w pogłębionej terapii, która nie jest finansowana przez NFZ.

3/Pomoc psychospołeczna i prawna.

Od 2016 roku w Kaliszu funkcjonuje Punkt Konsultacyjny dla osób doświadczających przemocy w rodzinie i osób uzależnionych prowadzony przez Caritas Diecezji Kaliskiej ul. Prosta 1:

- terapeuta: poniedziałki i czwartki od 15.30 do 18.00;
- psycholog: wtorki i piątki od 15.00 do 17.30,
- prawnik: środy od 13.00 do 15.00.

	I połowa 2017	2016
Porady terapeutyczne, prawne, psychologiczne	67	73

4/Ochrona przed przemocą w rodzinie.

Osoby doświadczające przemocy w rodzinie mogły uzyskać do końca kwietnia.2017 r. profesjonalną pomoc w Centrum Interwencji Kryzysowej, ul. Graniczna 1. W związku z włączeniem CIK do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu od 1.05.2017 r. dotychczasowe zadania CIK realizuje Dział Interwencji Kryzysowej MOPS.

Zakres działań nie uległ zmianie. Są one nadal podejmowane i prowadzone w stosunku do osób dotkniętych przemocą w rodzinie, polegają na udzielaniu stosownej pomocy i wsparcia w formie poradnictwa specjalistycznego i schronienia.

tab. ilość osób i konsultacji osób doświadczających przemocy w rodzinie

I połowa 2017	2016	2015	2014
120 osób 162 konsultacje	267 osób 411 konsultacji	316 osób 453 konsultacje	756

Ponadto w Kaliszu działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie podejmuje powołany zarządzeniem Prezydenta Miasta Kalisza Zespół Interdyscyplinarny. Zespół realizuje procedurę „Niebieska Karta” i koordynuje działania podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w jego skład.

Działania te to przede wszystkim: diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Niebieską Kartę może założyć, a przez to uruchomić całą procedurę: pomoc społeczna, służba zdrowia, oświata, policja i komisja rozwiązywania problemów alkoholowych.

tab. ilość „Niebieskich Kart”, które trafiły do Zespołu Interdyscyplinarnego

I połowa 2017	2016	2015	2014
50	110	143	171

O skali problemu dot. przemocy w rodzinie w naszym mieście świadczy ilość policyjnych interwencji domowych związanych z przemocą w rodzinie lub problemem alkoholowym jednego z jej członków.

tab. ilość policyjnych interwencji domowych

I połowa 2017	2016	2015	2014
1084	2108	2209	2197

5/ Pomoc dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.

W Kaliszu funkcjonuje 7 świetlic realizujących pozaszkolne programy opiekuńczo-wychowawcze z elementami socjoterapii, do których uczęszcza 250 dzieci z rodzin z problemem alkoholowy.

Oprócz oddziaływań socjoterapeutycznych dzieci te są objęte pomocą psychologiczną, pomocą w odrabianiu lekcji oraz dożywianiem. W ramach realizacji programu wszystkie dzieci mają możliwość uczestniczenia podczas wakacji w obozie profilaktyczno-terapeutycznym, który stanowi kontynuację całorocznych działań w świetlicach.

Realizując założenia programowe pracownicy świetlic współpracują również z rodzicami lub opiekunami tych dzieci (jeżeli jest to możliwe).

Ponadto 270 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, które nie korzystają z zajęć świetlicowych miało możliwość wyjechać na bezpłatne obozy terapeutyczne. Nabór uczestników obozów był przeprowadzony przez realizatorów (wyłonionych w otwartych konkursach ofert) przy współpracy z pedagogami szkolnymi.

6/ Wsparcie w działaniach mających na celu poprawę jakości życia rodzin osób współzależniowych.

W Kaliszu odbywają się spotkania trzech grup samopomocowych Al-Anon – dla rodzin osób uzależnionych. Uczestnictwo w tych grupach daje ogromne wsparcie rodzinom osób uzależnionych. W spotkaniach każdej z grup uczestniczy średnio 12-18 osób współzależniowych. Tak jak w przypadku grup AA, grupy te nie mogą korzystać z zewnętrznego dofinansowania swojej działalności.

7/ Finansowanie ww. działań

tab. wydatkowanie środków na realizację ww. działań

2017	2016	2015	2014
324.308 zł	339.169 zł	290.824 zł	298.824 zł

4. Picie alkoholu przez dzieci i młodzież.

W 2015 r. w Kaliszu były zrealizowane badania: „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną w ocenie uczniów i nauczycieli”. Szczegółowa charakterystyka tych badań oraz ich wyniki znajdują się w diagnozie problemowej w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 r.

W badaniu, uczestniczyła młodzież szkolna z dwóch grup wiekowych: 719 uczniów klas trzecich klas gimnazjów i 860 uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych.

Skrót wyników badań (wybrane elementy dotyczące picia alkoholu przez młodzież):

- w ocenie uczniów, dostępność piwa dla młodzieży szkolnej w obydwu grupach była w Kaliszu bardzo wysoka. Ponad dwie trzecie uczniów trzecich klas gimnazjum uważało, że zdobycie piwa byłoby dla nich łatwe,
- zdobycie wina byłoby łatwe w opinii ponad połowy uczniów trzecich klas gimnazjum,
- według uczniów trzecich klas gimnazjów wódka byłaby dla nich nieco trudniej dostępna niż piwo i wino - połowa uczniów uznała, że byłoby to dla nich łatwe.
- wśród badanych nastolatków piwo było najbardziej popularnym napojem alkoholowym,
- jedna trzecia uczennic oraz prawie dwie piąte uczniów trzecich klas gimnazjum po raz pierwszy piła piwo w wieku 13 lat lub mniej,
- ponad połowa uczniów z trzecich klas gimnazjum przyznała, iż piła już wódkę. Wśród starszych uczniów jedynie co siódmy uczeń nie miał za sobą takiego doświadczenia.
- znaczący odsetek młodzieży z obydwu grup wiekowych zadeklarował, że pierwsze spożycie wódki miało miejsce w wieku 13 lat lub mniej.

Rekomendowane działania:

- Należy monitorować przestrzeganie prawa, które zabrania sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.
- Realizacja działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej i edukacji zdrowotnej, w tym kampanii edukacyjnych dotyczących szkód wynikających ze spożywania alkoholu.
- Realizacja lokalnych programów i kampanii informacyjno-edukacyjnych na rzecz odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu skierowanych do sprzedawców.
- W działaniach profilaktycznych należy wykorzystywać założenia profilaktyki pozytywnej i rówieśniczej skupiającej się na promowaniu i wspieraniu pozytywnego zaangażowania społecznego młodych ludzi.

- Rzetelna edukacja. Należy mówić nie tylko o szkodach zdrowotnych, szczególnie odroczonej w czasie, ale także „krótkoterminowych” skutkach picia alkoholu związanych np. z niechcianymi relacjami, wypadkami komunikacyjnymi, itp.

Podjęmowane działania profilaktyczne i edukacyjne

Zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia profilaktykę dzielimy na uniwersalną, selektywną i wskazującą.

1/ W ramach profilaktyki uniwersalnej zrealizowano w 2017 roku: strategię profilaktyczną Program Trenerów Osiedlowych, „Wakacje w mieście”; „Ferie zimowe”, program profilaktyczny „Zanim spróbujesz pić, palić, épać”, konkurs „Wolność bez nałogów”; „Dziecięce czwartki w mieście”, Kaliskie Dni Trzeźwości, festyny rodzinne promujące rodzinę jako czynnik chroniący, dwa Kaliskie Biegi po Zdrowie – bez uzależnień wybieram zdrowie, rodzinny rajd rowerowy „Kalisz świeci przykładem”, Dzień Dziecka, cykliczne, pozaszkolne zajęcia profilaktyczne dla dzieci i młodzieży w oparciu o założenia profilaktyki rówieśniczej.

2/ W ramach profilaktyki selektywnej zrealizowano działania opiekuńcze i rozwojowe podejmowane wobec dzieci z rodzin z problemem alkoholowym realizowane w 7 świetlicach środowiskowych realizujących pozalekcyjne programy opiekuńczo-wychowawcze zawierające elementy socjoterapii, programy profilaktyczno-terapeutyczne na obozach dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych nie uczęszczających do ww. świetlic, imprezę „Wesoła choinka” i rajd pieszy „Leśny Ludek” dla dzieci ze świetlic oraz „Bieg Urwisa” dla dzieci z grup ryzyka.

3/ W ramach profilaktyki wskazującej podjęto takie działania jak: zajęcia socjoterapeutyczne realizowane w świetlicach dla dzieci przejawiających wysoki poziom agresji i nieprzystosowania w kontaktach z rówieśnikami, programy reedukacyjne dla młodzieży ponadgimnazjalnej.

tab. Ilość osób uczestniczących w ww. działaniach

	2017	2016	2015	2014
szkolne programy profilaktyczno – edukacyjne	890 uczniów 485 rodziców	1711 uczniów 1130 rodziców	1557 uczniów 1045 rodziców	1307 uczniów 1204 rodziców
pozaszkolne programy i strategii profilaktyczne	18610	13190	13257	8234
obozy dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych nie uczęszczających do świetlic	270	270	270	270
programy realizowane przez świetlice	250	250	230	230
programy edukacyjno - interwencyjne	626	2500	1581	2950
warsztaty dla rodziców	128	5	48	49

4/ Finansowanie ww. działań.

tab. finansowanie ww. działań (ze środków na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii).

2017	2016	2015	2014
952.322 zł	977.670 zł	979.243 zł	986.329 zł

5. Działania instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Podejmowane działania wspomagające i wspierające działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

- 1/ budowanie systemu współpracy pomiędzy stowarzyszeniami i instytucjami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 2/ wspomaganie rzeczowe, merytoryczne i finansowe przy realizacji zadań wynikających z Programu,
- 3/ wspieranie działalności środowisk abstynenckich,
- 4/ podejmowanie wspólnych działań na rzecz integracji środowisk abstynenckich,
- 5/ podwyższanie kwalifikacji osób zajmujących się pomocom osobom uzależnionym, współuzależnionym, dzieciom z rodzin alkoholowych oraz ofiarom i sprawcom przemocy,
- 6/ tworzenie lokalnej koalicji na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 7/ wzajemne informowanie i współdziałanie przy realizacji i promocji działań,
- 8/ realizacja kampanii informacyjno – edukacyjnych dla lokalnej społeczności.

Finansowanie ww. działań

Środki na realizację ww. działań zostały uwzględnione w punktach dotyczących zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej, pomocy rodzinie i działań profilaktyczno-edukacyjnych.

III. Zasoby.

Zadania Programu realizowane są przez instytucje, zakłady opieki zdrowotnej, organizacje pozarządowe i inne podmioty, a także przez osoby indywidualne posiadające niezbędne kwalifikacje, w tym:

1. NZOZ Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia,
2. Multimed – przychodnia specjalistyczna dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
3. Wojewódzki Zakład Opieki Psychiatrycznej w Sokołowie,
4. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu,
5. Klub Integracji Społecznej,
6. Zespół Interdyscyplinarny,
7. Komenda Miejska Policji w Kaliszu,
8. Straż Miejska Kalisza
9. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kaliszu.
10. Caritas Diecezji Kaliskiej,
11. Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu i ich Rodzinom „Życie”,
12. Fundacja Bread of Life,
13. Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Opatrzności Bożej w Kaliszu,
14. Parafia Katedralna św. Mikołaja w Kaliszu,
15. Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy w Kaliszu,

16. Stowarzyszenie Abstynencki Klub Wzajemnej Pomocy „JANTAR”,
17. Stowarzyszenie Abstynencki Klub „Zdrowie i Trzeźwość”,
18. Stowarzyszenie Katolicki Ruch Antynarkotyczny „Karan”,
19. Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło w Kaliszu,
20. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy w Kaliszu,
21. Zgromadzenie Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia,
22. Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu,
23. Zgromadzenie Sióstr Nauczycielek Św. Doroty Córki Najświętszych Serc,
24. Związek Harcerstwa Polskiego Komenda Hufca w Kaliszu,
25. grupy samopomocowe dla osób uzależnionych,
26. grupy samopomocowe dla rodzin osób uzależnionych,
27. szkoły,
28. przeszkoleni realizatorzy programów profilaktycznych,
29. realizatorzy posiadający kwalifikacje do prowadzenia zajęć terapeutycznych,

IV. Narodowy Program Zdrowia na lata 2016–2020.

Wykaz zadań służących realizacji celu operacyjnego 2: profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

1. Definicje:

- **profilaktyka uniwersalna** – ukierunkowana na całe populacje, działania adresowane do całych grup bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu,
- **profilaktyka selektywna** – ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka, adresowana do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe ryzyko wystąpienia problemów wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych,
- **profilaktyka wskazująca** – ukierunkowana na jednostki lub grupy wysokiego ryzyka demonstrujące wczesne symptomy problemów związanych z używaniem alkoholu, ale jeszcze nie spełniające kryteriów diagnostycznych uzależnienia,
- **ryzykowne spożywanie alkoholu** – picie nadmiernych ilości alkoholu (jednorazowo i w określonym przedziale czasu) niepociągające za sobą aktualnie negatywnych konsekwencji,
- **szkodliwe picie alkoholu** – wzorzec picia, który powoduje szkody zdrowotne, fizyczne, psychiczne, społeczne i psychologiczne, przy czym nie występuje uzależnienie od alkoholu,
- **uzależnienie od alkoholu** – kompleks zjawisk fizjologicznych, behawioralnych, poznawczych i społecznych, wśród których używanie alkoholu dominuje nad innymi zachowaniami, które poprzednio miało dla jednostki większą wartość; główne objawy to: głód alkoholu (silne pragnienie) i utrata kontroli nad jego używaniem,
- **wczesne rozpoznanie i krótka interwencja** – krótkie interwencje podejmowane przez lekarzy poz lub innych specjalistów wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie,
- **leczenie uzależnienia** – działania służące redukcji objawów i przyczyn zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania wynikających z używania alkoholu

2. Krajowy program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych – zadania do realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego.

2.1. Promocja zdrowia.

2.1.1. Edukacja zdrowotna:

- 1/ prowadzenie działań informacyjno - edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu,
- 2/ prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież,
- 3/ upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach , w szczególności z problemem alkoholowym,

2.1.2. Szkolenie kadr:

- 1/ podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2/ podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.

2.1.3. Zadania regulacyjne i zapewnianie skutecznego egzekwowania przepisów, w tym:

- 1/ zmniejszenie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu,
- 2/ zapewnienie skutecznego przestrzegania prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych.

2.2. Profilaktyka

2.2.1. Profilaktyka uniwersalna:

- 1/ poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie uniwersalnych programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego w tym programów profilaktyki uniwersalnej,
- 2/ poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców i wychowawców sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży,

2.2.2. Profilaktyka selektywna:

- 1/ poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego z obszaru profilaktyki selektywnej adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i wychowawców,
- 2/ poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.

2.2.3. Profilaktyka wskazująca:

- 1/ poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego z obszaru profilaktyki wskazującej,
- 2/ udzielanie specjalistycznej pomocy i wsparcia rodzicom, których dzieci upijają się.

2.3. Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa:

- 1/ zwiększenie dostępności i podnoszenie jakości specjalistycznych świadczeń w zakresie leczenia uzależnienia od alkoholu,
- 2/ poszerzanie i udoskonalanie oferty leczenia uzależnienia od alkoholu, w tym o programy ograniczania picia alkoholu,
- 3/ zwiększanie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od alkoholu lub zwiększanie dostępności do istniejących form wsparcia,
- 4/ wspieranie działalności środowisk abstynenckich,
- 5/ zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym,
- 6/ zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym,
- 7/ podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie.

V. Zadania własne Miasta w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2018.

Zadania realizowane przez Miasto Kalisz w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych są spójne i zgodne z zadaniami służącymi realizacji celu operacyjnego 2: profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi określonymi w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016 – 2020 pkt. 3. Krajowy program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz z zadaniami własnymi określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

PROBLEM I

Szkody zdrowotne i społeczne wynikające ze spożywania alkoholu.

Cel:

Zmniejszenie rozmiarów szkód zdrowotnych i społecznych spowodowanych nadużywaniem alkoholu i uzależnieniem od alkoholu poprzez:

- 1/ Zwiększenie dostępności i podnoszenie jakości pomocy terapeutycznej,
- 2/ Zapobieganie wykluczeniu społecznemu, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna i społeczna,
- 3/ Wsparcie w utrzymaniu abstynencji,
- 4/ Działania informacyjno - edukacyjne na temat ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu,
- 5/ Zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu.
- 6/ Podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Harmonogram realizacji zadań:

zadanie	realizator	termin realizacji
1. Realizacja programów terapeutycznych uzupełniających podstawowy program w NZOZ nie finansowanych przez NFZ	realizatorzy uprawnieni do prowadzenia zajęć terapeutycznych	Cały 2018 r.

2. Realizacja programu ograniczania picia.	realizatorzy uprawnieni do prowadzenia zajęć terapeutycznych	Cały 2018 r.
3. Organizacja obozów terapeutycznych dla dorosłych osób uzależnionych i współuzależnionych.	realizatorzy wyłonieni w drodze konkursu ofert	Czerwiec-sierpień 2018
4. Program terapii grupowej dla młodzieży z problemem alkoholowym i uzależnionej od alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych.	realizatorzy uprawnieni do prowadzenia zajęć terapeutycznych	Cały 2018 r.
5. Prowadzenie działań rehabilitacyjnych i zapobiegających wykluczeniu społecznemu dla osób bezdomnych z problemem alkoholowym, wraz z zapewnieniem schronienia, noclegu, pobytu dziennego.	realizatorzy wyłonieni w drodze konkursu ofert	Cały 2018 r.
6. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa osób z problemem alkoholowym	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, - Klub Integracji Społecznej - organizacje pozarządowe,	Cały 2018 r.
7. Realizacja działań i programów wspierających utrzymanie abstynencji	- organizacje pozarządowe, - grupy samopomocowe AA, - Klub Integracji Społecznej	Cały 2018 r.
8. Wspieranie działalności środowisk abstynenckich.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - Miejska Komisja RPA	Cały 2018 r.
9. Działania interwencyjne i edukacyjne adresowane do osób stosujących przemoc w rodzinie	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - Zespół Interdyscyplinarny - Komenda Miejska Policji - realizatorzy uprawnieni do prowadzenia zajęć z osobami stosującymi przemoc	Cały 2018 r.
10. Działania interwencyjne w tym prowadzenie rozmów motywujących do leczenia z osobami z problemem alkoholowym.	- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - organizacje pozarządowe, - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, - Komenda Miejska Policji.	Cały 2018 r.
11. Pomoc socjalna, psychologiczna i prawna dla osób z problemem alkoholowym	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, - organizacje pozarządowe	Cały 2018 r.
12. Prowadzenie działalności interwencyjnej i edukacyjnej wobec osób z problemem alkoholowym	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, - Komenda Miejska Policji, - Straż Miejska, - organizacje pozarządowe.	Cały 2018 r.
13. Prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu,	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Komenda Miejska Policji, - Straż Miejska, - N ZOZy, - Powiatowa Stacja Sanitarno-	Cały 2018 r.

	Epidemiologiczna - organizacje pozarządowe	
14. Zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu	Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych	w miarę potrzeb
15. Realizacja i upowszechnianie programów profilaktycznych w zakresie problemów alkoholowych wśród osób dorosłych (np. dla kandydatów na kierowców)	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - Komenda Miejska Policji	II półrocze 2018 r.

Wskaźniki rezultatu:

- ilość osób zgłaszających się na leczenie odwykowe,
- ilość osób uczestniczących w programach terapeutycznych,
- liczba osób – członków klubów abstynenckich,
- liczba interwencji podejmowanych przez policję, straż miejską i street-workerów,
- ilość osób objętych działaniami Klubu Integracji Społecznej,
- liczba osób zaproszonych na rozmowy motywujące do leczenia,
- liczba wniosków o przymusowe leczenie odwykowe skierowanych do sądu,
- wysokość środków przeznaczonych na realizację ww działań.

PROBLEM II

Zaburzenia życia rodzinnego w rodzinach z problemem alkoholowym, w tym zjawisko przemocy w rodzinie.

Cel:

Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego, wywołanych nadużywaniem alkoholu, w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci z rodzin alkoholowych poprzez:

- 1/ Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym.
- 2/ Pomoc psychospołeczną i prawną dla rodzin z problemem alkoholowym.
- 3/ Pomoc opiekuńczo - wychowawczą i socjoterapeutyczną dla dzieci z rodzin alkoholowych.
- 4/ Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 5/ Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie.
- 6/ Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w tym przeciwdziałania przemocy w rodzinie i osób pomagających dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.

Harmonogram realizacji zadań:

zadanie	realizator	termin realizacji
1. Realizacja programów terapeutycznych dla osób współuzależnionych niefinansowanych przez NFZ.	realizatorzy uprawnieni do prowadzenia zajęć terapeutycznych,	W miarę potrzeb
2. Funkcjonowanie miejsc pomocy	realizatorzy wyłonieni w drodze konkursu ofert	Cały 2018 r.

środowiskowej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym (świetlice środowiskowe realizujące pozalekcyjny program opiekuńczo-wychowawczy z elementami socjoterapii).		
3. Organizacja obozów profilaktyczno-terapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.	realizatorzy wyłonieni w drodze konkursu ofert	Wakacje 2018
4. Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej osobom doświadczającym przemocy w rodzinie poprzez działanie Punktu Konsultacyjnego.	realizator wyłoniony w drodze konkursu ofert	Cały 2018 r.
5. Udzielanie niezbędnej pomocy ofiarom przemocy poprzez działania interwencyjne, poradnictwo specjalistyczne i udzielanie schronienia ofiarom przemocy.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu	Cały 2018 r.
6. Udzielanie wsparcia i interdyscyplinarnej pomocy ofiarom przemocy – procedura „Niebieska Karta”.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Zespół Interdyscyplinarny	Cały 2018 r.
7. Działania interwencyjno – edukacyjne skierowane do sprawców przemocy w rodzinie – procedura „Niebieska Karta”.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Zespół Interdyscyplinarny	Cały 2018 r.
8. Wsparcie w działaniach mających na celu poprawę jakości życia osób współzależnych.	- stowarzyszenia i kluby abstynenckie, - grupy samopomocowe Al.-Anon,	Cały 2018 r.
9. Zwiększenie kompetencji osób zajmujących się pomaganiem osobom współzależnym, ofiarom i sprawcom przemocy oraz dzieciom z rodzin alkoholowych.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - realizatorzy uprawnieni do prowadzenia szkoleń,	W miarę potrzeb
10. Organizacja szkoleń dla przedstawicieli służb i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - Komenda Miejska Policji	W miarę potrzeb
11. Prowadzenie działań informacyjno - edukacyjnych nt. zjawiska przemocy w rodzinie, rodziny z problemem alkoholowym, FAS – kampanie edukacyjne.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Komenda Miejska Policji	W miarę potrzeb
12. Prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie czynników ryzyka i czynników chroniących oraz szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Komenda Miejska Policji	W miarę potrzeb

Wskaźniki:

- liczba osób współuzależnionych zgłaszających się do poradni,
- liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych,
- liczba dzieci uczęszczających do świetlic,
- liczba dzieci uczestniczących w obozach,
- ilość osób (ofiarn przemocy) objętych pomocą psychospołeczną MOOPS,
- ilość porad udzielanych w punkcie konsultacyjnym,
- ilość „Niebieskich Kart”,
- wysokość środków na realizację ww. działań.

PROBLEM III

Picie alkoholu przez dzieci i młodzież.

Cel:

Ograniczenie zjawiska picia alkoholu przez dzieci i młodzież poprzez:

- 1/ Zwiększenie dostępności oraz realizacja uniwersalnych programów profilaktycznych,
- 2/ Zwiększenie dostępności zajęć alternatywnych do sięgania po środki psychoaktywne utrwalających postawy abstynenckie wśród dzieci i młodzieży,
- 3/ Udzielanie pomocy i wsparcia rodzicom, których dzieci piją alkohol,
- 4/ Zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców i wychowawców,
- 5/ Profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną, w tym kampanie edukacyjne dotyczące szkód wynikających ze spożywania alkoholu, czynników ryzyka i czynników chroniących przed uzależnieniami,
- 6/ Wdrażanie programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki selektywnej adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i wychowawców,
- 7/ Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych

Harmonogram realizacji zadań:

zadanie	realizator	termin realizacji
1. Wspomaganie realizacji w szkołach „szkolnych programów profilaktyki”	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych, - Wydział Edukacji, - szkoły, - Komenda Miejska Policji, - instruktorzy i realizatorzy programów profilaktycznych.	Cały 2018 r. z wyłączeniem wakacji
2. Realizacja programów reedukacyjnych dla młodzieży oraz interwencji w stosunku do uczniów przejawiających zachowania ryzykowne.	-Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych, - Komenda Miejska Policji, - szkoły, - organizacje pozarządowe, - poradnia psychologiczno - pedagogiczna.	Cały 2018 r.
3. Działania profilaktyczne z zakresu profilaktyki selektywnej i wskazującej adresowane do młodzieży z grup ryzyka.	- instruktorzy i realizatorzy programów profilaktycznych, - nzozy, - Komenda Miejska Policji, - organizacje pozarządowe.	Cały 2018 r.
4. Inicjowanie i realizacja różnych form profilaktyki rówieśniczej (w tym	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych.	Cały 2018 r. z wyłączeniem

realizacja cyklicznych, pozaszkolnych zajęć profilaktycznych dla dzieci)	- realizatorzy wyłonieni w drodze konkursu, - Komenda Miejska Policji, - organizacje pozarządowe.	wakacji
5. Zakup materiałów edukacyjno – profilaktycznych o tematyce uzależnień i przemocy.	Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych.	W miarę potrzeb
6. Współpraca z mediami przy realizacji kampanii edukacyjnych	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych. - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Komenda Miejska Policji, - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	Cały 2018 r.
7. Działalność informacyjno – edukacyjna skierowana do rodziców, nauczycieli i pedagogów dot. szkód wynikających ze spożywania alkoholu, czynników ryzyka i czynników chroniących przed uzależnieniami,	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych. - Wydział Edukacji, - Komenda Miejska Policji, - Straż Miejska - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	Cały 2018 r. z wyłączeniem wakacji
8. Wspieranie i organizacja imprez dla dzieci i młodzieży (festynów, happeningów, akcji profilaktycznych) promujących zdrowy styl życia oraz konkursów o tematyce z zakresu profilaktyki uzależnień.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych. - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Wydział Edukacji, - Komenda Miejska Policji, - Straż Miejska - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna - organizacje pozarządowe.	Cały 2018 r.
9. Realizacja strategii profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży, w tym np. „Program Trenerów Osiedlowych”, „Wakacje w mieście”, „Ferie Zimowe w Mieście”, „Dziecięce czwartki w mieście”.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych. - Realizatorzy wyłonieni w drodze konkursu, - Wydział Edukacji, - jednostki organizacyjne miasta, - rady osiedla, - organizacje pozarządowe.	Cały 2018 r.
10. Realizacja lokalnych i ogólnopolskich kampanii informacyjno - edukacyjnych.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych. - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna - Komenda Miejska Policji, - Straż Miejska, - organizacje pozarządowe.	Cały 2018 r.
11. Warsztaty i spotkania dla rodziców mających problemy wychowawcze ze swoimi dziećmi, związane z używaniem alkoholu i agresją.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych, - Wydział Edukacji, - organizacje pozarządowe.	Cały 2018 r. z wyłączeniem wakacji
12. Działania interwencyjne oraz akcje profilaktyczno - edukacyjne	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych.	Cały 2018 r.

adresowane do sprzedawców napojów alkoholowych dot. sprzedaży alkoholu nieletnim.	- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Komenda Miejska Policji, - Straż Miejska.	
13. Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - Wydział Edukacji.	W miarę potrzeb

Wskaźniki:

- liczba dzieci objętych programami profilaktycznymi,
- liczba rodziców objętych działaniami profilaktycznymi,
- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w strategiach profilaktycznych,
- ilość punktów sprzedaży alkoholu objętych działaniami profilaktyczno – edukacyjnymi,
- ilość środków przeznaczonych na ww. działania.

PROBLEM IV

Stopień aktywności oraz współpracy organizacji i instytucji w podejmowaniu działań na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych alkoholu i ich rodzin.

Cel:

Zwiększenie stopnia aktywności i współpracy organizacji, instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych działających na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez:

- 1/ Zwiększenie zakresu działań podejmowanych przez środowiska abstynenckie w celu aktywizacji społecznej i rehabilitacji osób uzależnionych oraz pomocy rodzinom z problemem alkoholowym,
- 2/ Włączenie się organizacji i stowarzyszeń w działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 3/ Podnoszenie kwalifikacji różnych grup zawodowych działających na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 4/ Podejmowanie działań na rzecz promowania abstynencji i trzeźwego stylu życia .
- 5/ Podejmowanie działań informacyjno–edukacyjnych dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu na rzecz lokalnej społeczności.
- 6/ Podejmowanie działań zapobiegających wykluczeniu społecznemu i izolacji społecznej osób uzależnionych i ich rodzin.
- 7/ Promowanie wolontariatu jako sprawdzonej formy pracy na rzecz lokalnej społeczności.

Harmonogram realizacji zadań:

zadanie	realizator	termin realizacji
1. Włączenie organizacji i stowarzyszeń działających w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w realizację zadań z Programu.	-Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych, - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	Cały 2018 r.
2. Wymiana doświadczeń w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz zjawiska przemocy poprzez organizację konferencji, narad, seminariów, debat i	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych, - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Komenda Miejska Policji,	Cały 2018 r.

szkoleń przedstawicieli różnych grup zawodowych, a także współpraca międzynarodowa.	- Straż Miejska, - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna - organizacje pozarządowe.	
3. Opracowanie i upowszechnienie informatora dla mieszkańców Kalisza dot. pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom, dzieciom z rodzin alkoholowych, ofiarom przemocy, osobom ubogim oraz osobom bezdomnym.	Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych,	I kw. 2018 r.
4. Wynagrodzenie st. specjalisty ds. koordynowania MPPiRPA i MPPN oraz działań zapobiegających patologiom społecznym.	Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych,	Cały 2018 r.
5. Współpraca z istniejącymi środowiskami trzeźwościami i pozyskiwanie nowych podmiotów do realizacji MPPiRPA.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych, - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Kościoły i zgromadzenia zakonne - organizacje pozarządowe.	Cały 2018 r.
6. Zakup materiałów, sprzętu i wyposażenia niezbędnego do realizacji zadań zawartych w MPPiRPA.	Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych,	w miarę potrzeb
7. Organizacja Kaliskich Dni Trzeźwości.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych, - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Komenda Miejska Policji, - organizacje pozarządowe.	III kw. 2018 r.
8. Produkcja lub zakup literatury fachowej, broszur, materiałów edukacyjnych z zakresu uzależnień oraz przemocy.	Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych,	w miarę potrzeb
9. Współpraca przy organizacji imprez integrujących środowiska abstynenckie mających na celu zapobieganie izolacji społecznej osób uzależnionych i ich rodzin (rajdy, piknik, festyny), kampanii propagujących rodzinę jako czynnik chroniący przed uzależnieniami oraz propagujących trzeźwy tryb życia, zachowania prospołeczne i prorodzinne.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych, - Stowarzyszenia i kluby abstynenckie - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Komenda Miejska Policji, - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, - rady osiedla, - Kościoły i zgromadzenia zakonne - grupy samopomocowe - organizacje pozarządowe.	Cały 2018 r.
10. Pozyskiwanie i włączanie wolontariuszy do działań na rzecz lokalnej społeczności w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych	- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - rady osiedla, - Kościoły i zgromadzenia zakonne - organizacje pozarządowe.	Cały 2018 r.

Wskaźniki:

- liczba podmiotów współpracujących przy realizacji Programu,
- liczba przeszkolonych osób z zakresu uzależnień i przemocy,
- liczba wspólnych projektów podejmowanych przez podmioty działające na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych,
- wysokość środków przeznaczonych na ww. działania.

PROBLEM V

Naruszanie prawa na rynku alkoholowym.

Cel:

Ograniczenie przypadków łamania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi poprzez:

- 1/ Prowadzenie działalności edukacyjnej i szkoleniowej,
- 2/ Podejmowanie działań kontrolnych i interwencyjnych.

Harmonogram realizacji zadań:

zadanie	realizator	termin realizacji
1. Działania kontrolne wobec sprzedawców w zakresie przestrzegania zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych. - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Komenda Miejska Policji	Cały 2018 r.
2. Kontrola placówek handlowych i gastronomicznych w zakresie przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych, warunków korzystania z zezwolenia oraz zakazu reklamy.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych. - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Straż Miejska	Cały 2018 r.
3. Kontrola przestrzegania zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych.	- Komenda Miejska Policji - Straż Miejska	Cały 2018 r.
4. Zawiadamianie o popełnieniu przestępstwa w stwierdzonych przypadkach sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych. - Komenda Miejska Policji	w miarę potrzeb
5. Szkolenie podmiotów gospodarczych posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych,	w miarę potrzeb
6. Występowanie w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach związanych z naruszeniem warunków sprzedaży napojów alkoholowych, w szczególności sprzedaży alkoholu nieletnim.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych	w miarę potrzeb
7. Rozpatrywanie skarg na działalność placówek posiadających zezwolenia.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych. - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,	w miarę potrzeb

	- Straż Miejska	
8. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych. - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,	Cały 2018 r.
9. Prowadzenie działań interwencyjnych i akcji profilaktyczno - edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych, - Komenda Miejska Policji, - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Straż Miejska,	Cały 2018 r.

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych kontroli,
- liczba ujawnionych przypadków naruszania prawa – warunki sprzedaży alkoholu,
- liczba zawiadomień o popełnieniu przestępstwa – sprzedaż alkoholu nieletnim
- liczba podmiotów gospodarczych objętych działaniem edukacyjno -profilaktycznymi.

IV. Zasady finansowania i realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 rok oraz zasady wynagradzania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

tab. wysokość środków wydatkowanych na realizację MPPiRPA pozyskiwanych z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.

2014 r.	2015 r.	Plan na 2016 r.	Plan na 2017 r.	Plan na 2018 r.
1.877.590,86	1.797.991,92	1.885.000,00	1.900.000,00	1.960.000,00
	WSSM 1.509.232,85 WO 57.256,65 CIK 231.502,42	WSSM 1.575.737,00 WO 55.827,00 CIK 253.441,00	WSSM 1.579.982,00 WO 56.000,00 CIK 264.018,00	WSSM 1.625.192,00 WO 62.808,00 MOPS 272.000,00

Środki nie wykorzystane w danym roku budżetowym, zasilają budżet roku następnego.

1. Zasady realizacji Programu:

- Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy.
- Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 r. wynika ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 – 2025.
- W Programie uwzględnione są cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020.
- Cele te będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2012 r. poz.1169) oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami.
- Środki finansowe na realizację zadań zawartych w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Miejskim Programie Przeciwdziałania Narkomanii pochodzą z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych i określa je Rada Miejska Kalisza w ramach uchwały w sprawie budżetu Kalisza – miasta na prawach powiatu na 2018 rok.

- Koordynacja realizacji MPPiRPA należy do zadań Wydziału Spraw Społecznych i Mieszkaniowych Urzędu Miejskiego w Kaliszu, który współpracuje z realizatorami poszczególnych zadań Programu.
- Realizacja Programu odbywa się we współpracy z jednostkami organizacyjnymi miasta, szkołami, policją, sądem, służbą zdrowia, organizacjami pozarządowymi oraz kościołami, związkami wyznaniowymi i osobami fizycznymi (tzw. realizatorami), które posiadają odpowiednie kwalifikacje do realizacji zadań.
- W myśl art. 3 ust. 2 ustawy o zdrowiu publicznym w realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego mogą uczestniczyć m.in. podmioty, których cele statutowe lub przedmiot działalności dotyczą spraw objętych zadaniami określonymi w art. 2 ww. ustawy, w tym organizacje pozarządowe i podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych, posiadające niezbędną wiedzę, doświadczenie i potencjał kadrowy w zakresie zagadnień objętych Programem. Miasto Kalisz wspiera działania tych podmiotów lub powierza im realizację zadań wynikających z niniejszego Programu.
- Monitoring realizacji Programu polega na zbieraniu i analizowaniu informacji w celu ustalenia, czy wyznaczone w ramach Programu zadania są realizowane zgodnie z założonym planem. Będzie prowadzony przy wykorzystaniu określonych w Programie wskaźników oraz na podstawie sprawozdań przekazywanych przez realizatorów zadań. Uzyskane w ww. sposób informacje i wynikające wnioski zostaną uwzględnione w diagnozie problemów w programie na kolejny rok.

2. Zasady finansowania zadań:

- Dotacje na realizację zadań w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych udzielane są po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert, bądź w formie „małych grantów” zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie lub po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert w trybie określonym w art. 14 ustawy o zdrowiu publicznym.
- Pozostałe zadania finansowane są po przeanalizowaniu kosztorysu i zakresu realizacji zadania w oparciu o przepisy ustawy – Prawo zamówień publicznych.
- Wysokość stawki za zadania realizowane w ramach Programu przez osoby fizyczne jest zależna od poziomu kompetencji, wykształcenia i doświadczenia osoby realizującej zadanie, z uwzględnieniem posiadanych stopni i tytułów naukowych, specjalistycznego wykształcenia podyplomowego zgodnego z problematyką zajęć, odbytych staży i superwizji, posiadanych certyfikatów i licencji.
- Ustalenie stawki za realizację zadania następuje z uwzględnieniem dostępności na rynku realizatorów o wymaganych do danego zadania specjalnościach, po przeprowadzeniu negocjacji cen. Stawki najwyższe mogą być stosowane jedynie w szczególnych przypadkach, po uzyskaniu pozytywnej opinii Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Podmioty realizujące zadania Programu zobowiązane są do każdorazowego zamieszczania informacji o dofinansowaniu lub finansowaniu zadania z budżetu Miasta Kalisza.

3. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kaliszu:

- Członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kaliszu przysługuje wynagrodzenie w wysokości 125 zł za udział w posiedzeniach plenarnych Komisji.

- Przewodniczącemu Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 180 zł za przygotowanie i prowadzenie posiedzenia Komisji. W przypadku nieobecności Przewodniczącego wynagrodzenie z tego tytułu przysługuje Wiceprzewodniczącemu Komisji.
- Członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 150 zł za udział w posiedzeniach zespołów: ds. kontroli - podsumowanie przeprowadzonych kontroli placówek posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, ds. motywowania do leczenia – prowadzenie rozmów motywujących do leczenia, ds. profilaktyki i edukacji – prowadzenie, opiniowanie i kontrola działań z zakresu profilaktyki uzależnień, na podstawie list obecności potwierdzających udział w posiedzeniu zespołu.

4. Plan wydatków na realizację zadań z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 r. (środki w dyspozycji WSSM) - 1.625.192 zł.

§ 4170 – wynagrodzenia bezosobowe: 107.500 zł.

wynagrodzenia Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za posiedzenia plenarne i prace zespołów roboczych, wynagrodzenia realizatorów zadań (cały rok): prowadzenie grup terapeutycznych (nie finansowanych przez NFZ) dla osób uzależnionych i współuzależnionych, szkolenia różnych grup zawodowych, realizacja programów profilaktycznych w szkołach i pozaszkolnych strategii profilaktycznych, realizacja strategii profilaktycznych „Wakacje w mieście”, „Ferie zimowe w mieście”, „Dziecięce czwartki i mieście”, realizacja programów profilaktycznych w szkołach oraz realizacja innych zadań wynikających z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

§ 4110 – składki na ubezpieczenia społeczne: 2.000 zł.

§ 4120 – składki na fundusz pracy: 500 zł.

§ 4190 - nagrody konkursowe: 10.000 zł.

Nagrody dla uczestników rajdów, turniejów, konkursów organizowanych w ramach festynów, konkursów plastycznych itp.

§ 4210 – zakup materiałów i wyposażenia: 25.000 zł.

Materiały do przeprowadzenia w Kaliszu kampanii profilaktyczno – edukacyjnych, Kaliskich Dni Trzeźwości, paczki świąteczne dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, prenumerata czasopism z zakresy profilaktyki i terapii uzależnień, organizacja rajdów dla dzieci z grup ryzyka, artykuły i materiały niezbędne do organizacji konkursów, debat, turniejów, festynów i rajdów rodzinnych o charakterze profilaktycznym, organizacja Kaliskiego Biegu po Zdrowie oraz realizacja innych zadań wynikających z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

§ 4270 – zakup usług remontowych: 3.000 zł.

§ 4300 – zakup usług pozostałych: 37.192 zł.

Organizacja Kaliskich Dni Trzeźwości, organizacja i przeprowadzenie strategii profilaktycznych dla dzieci i młodzieży: wakacje w mieście i ferie zimowe, Dzień Dziecka, „Wesoła Choinka”, grup terapeutycznych i warsztatów uzupełniających programy finansowane przez NFZ w ramach zadania: zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, szkolenia różnych grup zawodowych z zakresu uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie (np. policja, pracownicy socjalni, nauczyciele, członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołu Interdyscyplinarnego), organizacja Kaliskiego Biegu po Zdrowie, Biegu Urwisa, rajdu „Kalisz świeci przykładem” oraz realizacja innych zadań wynikających z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

§ 4410 – podróże służbowe - krajowe: 10.000 zł.

§ 4700 – szkolenia pracowników: 3.000 zł.

§ 2360 – dotacje celowe: 1.427.000 zł.

Realizacja działań rehabilitacyjnych i zapobiegających wykluczeniu społecznemu osób bezdomnych z problemem alkoholowym: schroniska, noclegownia, punkt interwencyjny, ogrzewalnia dla bezdomnych, organizacja obozów terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych, realizacja działań rehabilitacyjnych i wspierających utrzymanie abstynencji poprzez prowadzenie klubów i świetlicy abstynenckiej, funkcjonowanie punktu konsultacyjnego dla osób doświadczających przemocy w rodzinie i osób uzależnionych, prowadzenie świetlic środowiskowych realizujących pozalekcyjne programy opiekuńczo – wychowawcze z elementami socjoterapii, obozy profilaktyczno–terapeutyczne dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym nie uczestniczących w zajęciach realizowanych w świetlicach środowiskowych realizujących pozalekcyjne programy opiekuńczo – wychowawcze z elementami socjoterapii oraz zadania publiczne o charakterze lokalnym lub regionalnym z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy (tzw. małe granty).

*Przewodniczący
Rady Miejskiej Kalisza
/.../
Andrzej Plichta*